

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัย โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ผู้วิจัยขอแนะนำเสนอตามรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผล
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองที่มีต่อการใช้รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิจัยระยะที่ 1 ได้แก่ ครูและผู้ปกครองผู้เรียนออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในการสัมภาษณ์สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติก ระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม

2. การวิจัยระยะที่ 2 ได้แก่ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิ ในการพิจารณาร่างรูปแบบซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 11 คน และ 2) ครู ในการทดลองใช้รูปแบบ เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบ จำนวน 9 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. การวิจัยระยะที่ 3 ได้แก่ ผู้เรียนออทิสติกที่มารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม จำนวน 20 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

4. การวิจัยระยะที่ 4 ได้แก่ ครูและผู้ปกครองผู้เรียนออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม แบ่งออกเป็นครู จำนวน 10 คน และผู้ปกครอง จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบฯ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็น
2. แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบ
3. แบบประเมินพัฒนาการทางสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัย
4. แบบสอบถามความพึงพอใจของครูต่อการใช้รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม
5. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการใช้รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล ตามระยะการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การวิจัยระยะที่ 1 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็น ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม จากแบบสัมภาษณ์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. การวิจัยระยะที่ 2 ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปตามประเด็นการสนทนากลุ่มในการพิจารณาร่างรูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัย โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม โดยผู้ทรงคุณวุฒิเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างรูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม เพื่อใช้เป็นข้อมูลนำมา

พัฒนา ปรับปรุงและแก้ไขให้เป็นรูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับ ปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมที่ถูกต้อง และมีความสมบูรณ์ที่สุด เพื่อนำไปทดลองใช้ (Try out) และ วิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมของร่างรูปแบบและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบ ฯ โดยใช้สถิติ พื้นฐาน หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การวิจัยระยะที่ 3 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ยและ ข้อมูลเชิงคุณภาพนำเสนอโดยการพรรณนา

4. การวิจัยระยะที่ 4 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจ โดยใช้สถิติพื้นฐานหาร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยรูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับ ปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมพัฒนาการด้าน สังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม

สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียน ออทิสติกระดับปฐมวัยพบว่า

1.1 ผู้เรียนออทิสติกส่วนใหญ่มีปัญหาพัฒนาการด้านสังคม มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ไม่สามารถควบคุมตนเองในสภาพแวดล้อมที่ไม่คุ้นเคย ทำให้มีความยากลำบากในการมาเรียน ทั้งใน การเดินทาง การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การเล่นกับเพื่อน รวมทั้งมีพฤติกรรมรุนแรง พ่อแม่ผู้ปกครองมีความ หลากหลายทั้งในรูปแบบครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพและ สถานะครอบครัว เช่น พ่อหรือแม่เลี้ยงเดี่ยว อาศัยอยู่กับผู้สูงวัย หรือผู้อื่นที่ไม่ใช่พ่อแม่ เป็นต้น ผู้ปกครองบางส่วนขาดความตระหนักในการพัฒนาเด็ก ส่งผลทำให้ขาดความต่อเนื่องในการจัดการ เรียนรู้และการพัฒนา และในส่วนของความต้องการจำเป็นนั้น ผู้ปกครองมีความต้องการให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้ในระยะเวลาที่มากขึ้น ต้องการให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น รวมถึง ต้องการมีส่วนร่วมกับครูผู้สอนในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้นด้วย อีกทั้งต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับการ พัฒนาผู้เรียนออทิสติกเพิ่มเติม ต้องการการมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนออทิสติกร่วมกับครู รวมถึง การเรียนรู้นอกสถานที่เพื่อเพิ่มพูนทักษะและพัฒนาการของผู้เรียนออทิสติก

1.2 สภาพปัจจุบันของครูปัจจุบันมีวุฒิการศึกษาในด้านการศึกษาพิเศษ และด้านอื่น ๆ อีกทั้งยังมีพี่เลี้ยงเด็กพิการเป็นผู้ช่วยในการจัดการศึกษา ครูสามารถอำนวยความสะดวก ในการเลือก วันเพื่อมารับบริการตามความประสงค์ของผู้ปกครองและในส่วนของความต้องการจำเป็น ครูต้องการ

การพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนร่วมกับผู้ปกครอง ต้องการการสนับสนุนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนการศึกษาดูงานจากเครือข่ายต่าง ๆ

2. ผลการพัฒนา รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติก ระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างรูปแบบฯ โดยดำเนินการจาก 1) ยกร่างรูปแบบฯ 2) พิจารณาร่างรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และ 3) ศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบฯ ภาพรวมมีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ดังต่อไปนี้

2.1 ผลการยกร่างรูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติก ระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม โดยมีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการ องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ และ องค์ประกอบที่ 6 การมีส่วนร่วม

2.2 ผลการพิจารณาร่างรูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติก ระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม จากการสนทนากลุ่ม

ผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาองค์ประกอบของรูปแบบฯ แล้วเห็นด้วยกับองค์ประกอบทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการ องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ และ องค์ประกอบที่ 6 การมีส่วนร่วม ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีสอดคล้องกับองค์ประกอบที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากเอกสาร วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเพิ่มเติมในส่วนของกระบวนการพัฒนาต้องมีขั้นตอนชัดเจน ต้องวัดผล และประเมินผลเกี่ยวกับความสามารถของครูและผู้ปกครองในการจัดการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในทุกขั้นตอน

2.3 ผลการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติก ระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม

2.3.1 การประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ ตามประเด็นการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ ภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด

2.3.2 การประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติก ระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมพบว่า มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับ มากที่สุด

สรุปได้ว่ารูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติก ระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 6 ประการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ ประกอบด้วย การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมมาใช้ในการพัฒนา รูปแบบ

องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบ ประกอบด้วย เป้าหมายในการพัฒนา ทักษะด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกให้มีพัฒนาการที่สูงขึ้น โดยใช้รูปแบบการบริหารแบบผู้ปกครอง มีส่วนร่วม ในรูปแบบการร่วมตั้งเป้าหมาย ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลและร่วม ประเมินผล

องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย ทรัพยากรในทางการบริหารจัดการ ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ เครื่องมือ และการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการ ด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัย ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม

องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการ ประกอบด้วย ขั้นตอนการดำเนินการส่งเสริมพัฒนาการ ด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ร่วมวางแผน ขั้นตอนที่ 2 ร่วมดำเนินการ ขั้นตอนที่ 3 ร่วมติดตาม และขั้นตอนที่ 4 ร่วมประเมินผล

องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ ประกอบด้วย สิ่งที่เกิดจากการนำรูปแบบฯ ไปใช้ ได้แก่ พัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยได้จากการประเมินโดยใช้แบบประเมิน พัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัย

องค์ประกอบที่ 6 การมีส่วนร่วม ประกอบด้วย วิธีการในการทำงานร่วมกันของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง ตั้งแต่การกำหนดแนวคิด จุดมุ่งหมาย ร่วมตัดสินใจ ร่วมผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่ง ผู้ปกครองจะเข้ามามีบทบาทในทุกขั้นตอน

3. ผลการใช้รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัย โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม

ผลการใช้รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดย ผู้ปกครองมีส่วนร่วมไปใช้ พบว่า ผลการพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยเมื่อสิ้นสุด การทดลองสูงขึ้น

4. ความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองต่อการใช้รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้าน สังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองต่อการใช้รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ภาพรวมทั้งครูและผู้ปกครองอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณา โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยระดับ ความพึงพอใจ สูงสุด 3 อันดับ โดยตาม กลุ่มเป้าหมายดังนี้

4.1 ความพึงพอใจของครูต่อการใช้รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียน ออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\mu = 4.72$, $\sigma = 0.42$) เมื่อพิจารณาโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจ สูงสุด 3 อันดับ ดังนี้ อันดับแรก คือ การมีเครื่องมือการนิเทศ ติดตามและประเมินผลอย่างชัดเจนตรงประเด็น ($\mu = 4.96$, $\sigma = 0.78$) รองลงมา คือ ข้อ 10 การพัฒนาครูด้านการจัดหา สร้างนวัตกรรม เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ($\mu = 4.81$, $\sigma = 0.53$) และ การพัฒนาครูด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้พัฒนาการด้านสังคมสำหรับผู้เรียนออทิสติก ($\mu = 4.78$, $\sigma = 0.72$) ตามลำดับ ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การพัฒนาครูด้านการจัดทำ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนการสอนเฉพาะบุคคล และแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะ ครอบครัว ($\mu = 3.99$, $\sigma = 0.40$)

4.2 ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการใช้รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\mu = 4.82$, $\sigma = 0.48$) เมื่อพิจารณาโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจ สูงสุด 3 อันดับ พบว่า อันดับแรก คือ การร่วมกันจัดทำหลักสูตรอบรมพัฒนาครูเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครู ในการจัดการเรียนรู้พัฒนาการด้านสังคมสำหรับผู้เรียนออทิสติก ($\mu = 4.85$, $\sigma = 0.149$) รองลงมา คือ การให้ความรู้ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้พัฒนาการด้านสังคมสำหรับผู้เรียนออทิสติก ($\mu = 4.78$, $\sigma = 0.65$) และการมีเครื่องมือการนิเทศ ติดตามและประเมินผลอย่างชัดเจนตรงประเด็น ($\mu = 4.74$, $\sigma = 0.76$) ตามลำดับ ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การร่วมกันเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้พัฒนาการด้านสังคมสำหรับผู้เรียนออทิสติก ($\mu = 4.20$, $\sigma = 0.54$)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัย โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม 2) ผลการพัฒนาารูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม 3) ผลการใช้รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม 4) ความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองต่อการใช้รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัย โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ผลการสัมภาษณ์ครูและผู้ปกครองต้องการให้มีการพัฒนาครูและผู้ปกครองในการจัด การเรียนรู้ของผู้เรียนออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม โดยการพัฒนาความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษ การจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การคัดกรองผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา ทักษะการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาผู้เรียนออทิสติกด้านสังคม หลักการ/เทคนิค/วิธีการสอนทักษะการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาผู้เรียนออทิสติกด้านสังคม โดยการวิเคราะห์งาน แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และการผลิตสื่อในการจัดการเรียนรู้ทักษะการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาผู้เรียนออทิสติกด้านสังคม และแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ทักษะการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาผู้เรียนออทิสติกด้านสังคม ภาพรวม พบว่า ครูและผู้ปกครองมีความคิดเห็นสอดคล้องกันเสนอแนวทาง ดังต่อไปนี้ 1) ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองต้องร่วมมือกันพัฒนานักเรียนในทุกรูปแบบ 2) จัดการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาครูให้มีความสามารถในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติเพื่อให้ครูจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ครูต้องสามารถนำสิ่งที่ได้รับจาก การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการไปสู่การปฏิบัติในชั้นเรียนอย่างเป็นรูปธรรม 4) การพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กออทิสติก 5) การบริหารแบบให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ในทุกขั้นตอนของการพัฒนาสำหรับเด็กออทิสติก และกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ยังมีความคิดเห็นเห็นว่า 1) สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กออทิสติก ผู้ปกครองบางส่วนขาดความตระหนัก ในการพัฒนาเด็ก ส่งผลทำให้ขาดความต่อเนื่องในการจัดการเรียนรู้และการพัฒนา 2) ปัญหาของ การจัดการศึกษาสำหรับเด็กออทิสติก มีความคิดเห็นเห็นว่า ปัญหาสำคัญคือ ความเชื่อของผู้ปกครอง ในการจัดการเรียนรู้ ช่วยเหลือเด็กให้สามารถพัฒนาตามศักยภาพ หากผู้ปกครองมีความเชื่อว่าเด็กสามารถพัฒนาได้ จะสามารถดำเนินการจัดการเรียนรู้ได้อย่างดี 3) บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารเพื่อพัฒนาเด็กออทิสติก มีความคิดเห็นเห็นว่า บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารเพื่อพัฒนาเด็กออทิสติกนั้นมีความสำคัญ เนื่องจากผู้ปกครองมีส่วนร่วมด้วยตลอด และในการพัฒนาด้านสังคมนั้น จะต้องมีปฏิสัมพันธ์กันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป และ การใช้กิจกรรมในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาพัฒนาการด้านสังคมนั้น ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการที่จะพัฒนาเด็กตามศักยภาพ 4) องค์ประกอบของการบริหารแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาเด็ก ออทิสติกด้านสังคม มีความเห็นเห็นว่า รูปแบบการบริหารแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเป็นรูปแบบที่น่าสนใจเนื่องจากการพัฒนาเด็กนั้น ไม่สามารถที่จะหยุดการเรียนรู้ได้ เด็กจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาดูแลอย่างต่อเนื่อง เด็กทั่วไปอาจจะสามารถเรียนรู้ ทบทวน และตั้งคำถามในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง แต่ในเด็กออทิสติกจำเป็นที่จะต้องได้รับการช่วยเหลือตามความต้องการ

จำเป็นพิเศษ 5) ปัจจัยสู่ความสำเร็จของรูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติก ระดับปฐมวัย โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม มีความเห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและครู รวมถึงสถานศึกษา ในการสนับสนุนการจัดการศึกษาให้เด็กเกิดการพัฒนา ดังเช่น งานวิจัยของ อาริสรา ทองเหม และจินตนา พัฒนพงศ์ธร (2562) พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กออทิสติกในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ด้านปฐมนิเทศ ด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก ด้านภาษาและการสื่อความหมาย และด้านสังคม สูงขึ้นอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ การ์แบคซ์ แมคอินไทร์ และแซนทิเอโก (Garbacz, McIntyre and Santiago, 2016) ที่พบว่าการมีส่วนร่วม ในการศึกษาของครอบครัวและความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับครู มีความสำคัญต่อการสนับสนุนผลการเรียนของนักเรียน และมีผลเฉพาะกับครอบครัวของเด็กที่มีภาวะออทิสซึม

2. การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัย โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ผลการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัย โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม ภาพรวม พบว่า รูปแบบการบริหารแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาผู้เรียนออทิสติกด้านสังคมของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

2.1 การยกร่างรูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม ภาพรวม พบว่า รูปแบบการบริหารแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาผู้เรียนออทิสติกด้านสังคมของ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม มีทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการ องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ และองค์ประกอบที่ 6 การมีส่วนร่วม ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลพื้นฐานขององค์ประกอบของรูปแบบอย่างละเอียดจากแนวคิดของนักการศึกษาทั้งในประเทศ และต่างประเทศที่หลากหลาย ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบและองค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบ มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ ไมตรี บุญทศ (2554) ; ทิศนา แคมมณี (2555) ; ปรีชาติ ชมชื่น (2555) ; สมชัย จรรยาไพบูลย์ (2555) ; วันชัย ห้วงสวาสดี (2558) ; ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2561) ; สุปวีร์ณ ทิพโพธิ์ และคณะ (2563) ; Brown & Moberg (1980) ในส่วน องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบที่ 4 ด้านกระบวนการ องค์ประกอบที่ 5 ด้านผลลัพธ์ และองค์ประกอบที่ 6 การมีส่วนร่วม นั้น มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ ไมตรี บุญทศ (2554) ; ทิศ

นา แคมมณี (2555) ; ปรีชาติ ชมชื่น (2555) ; มีศิลป์ ชินภักดี (2555) ; สมชัย จรรยาไพบูลย์ (2555) ; วันชัย ห้วงสวาสดี (2558) ; ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2561) นอกจากนี้องค์ประกอบของรูปแบบ ฯ ยังมี ความสอดคล้องกับข้อสรุปที่ได้จากการสัมภาษณ์ครู และผู้ปกครอง ตลอดจนองค์ประกอบของ รูปแบบฯ ที่เป็นข้อสรุปจากการจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิอีกด้วย

2.2 ผลการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้ ภาพรวม พบว่า รูปแบบฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากผู้วิจัยได้มีกระบวนการวิจัยที่มีขั้นตอนชัดเจน ศึกษาเอกสาร วรรณกรรมและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างหลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานขององค์ประกอบของรูปแบบฯ และ ศึกษาข้อมูล ความต้องการรูปแบบฯ และแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้จาก การสัมภาษณ์ครูและผู้ปกครอง ทำให้ได้ข้อมูลองค์ประกอบของรูปแบบฯ ที่ชัดเจน มีการดำเนินการ จัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ทำให้ได้รับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อนำมาพัฒนา แก้ไขและปรับปรุงได้ ทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมาย ของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการ องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ และองค์ประกอบที่ 6 การมีส่วนร่วม แล้วนำมาขยายขึ้นเป็นรูปแบบฯ ดำเนินการตรวจสอบ ความเหมาะสมของรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ นำข้อเสนอแนะมาพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไข จนเป็นรูปแบบฯ ที่ถูกต้อง มีความสมบูรณ์ที่สุด นำไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย มีผล พัฒนาการของผู้เรียนเพื่อใช้ยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบ ฯ จนทำให้ได้รูปแบบการส่งเสริม พัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษา พิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม ที่มีความสมบูรณ์ ยืดหยุ่น มีความเป็นไปได้ ในระดับมากที่สุดสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาริสรา ทองเหม และประพิมพีใจ เปี่ยมคุ้ม (2560) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาผลการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กออทิสติก พบว่า เด็ก ออทิสติก หลังได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้วยโปรแกรมการฝึกกิจกรรมส่งเสริม พัฒนาการเด็ก ออทิสติก มีพัฒนาการสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการส่งเสริมพัฒนาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับการศึกษาของ สุขาวลี พันธุ์พงษ์ จินตนา ยูนิพันธุ์ และสุนิศา สุขตระกูล (2562) ที่ศึกษาผลของโปรแกรมเสริมสร้างความสามารถในการดูแลครอบครัวต่อการออทิสติกของของเด็ก ออทิสติกวัยก่อนเรียน พบว่า การใช้โปรแกรมเสริมสร้างความสามารถในการดูแลครอบครัว สามารถ ทำให้อาการออทิสติกของเด็กออทิสติกก่อนเรียนลดลงได้ ดังนั้น รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้าน สังคมของผู้เรียน ออทิสติกโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม จึงมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ สามารถ นำไปใช้ขยายผลกับศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอื่น ๆ ให้มีการพัฒนาความสามารถของครูให้ เป็นครูมืออาชีพ ให้เป็นครูที่มีความรู้ มีทักษะ และมีเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้ที่จะ ก่อให้เกิด

ประโยชน์สูงสุดสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ อันจะส่งผลกับผู้เรียนให้มีพัฒนาการที่ดี และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นต่อไป

3. ผลการใช้รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัย โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ผลการศึกษาการนำรูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมไปใช้ พบว่า ผลการประเมินพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เมื่อสิ้นสุดการทดลองมีผลพัฒนาการด้านสังคมที่เพิ่มขึ้น ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากเมื่อผู้วิจัยมีกระบวนการสร้างรูปแบบที่มีขั้นตอนชัดเจน ทำให้ได้ข้อมูลองค์ประกอบของรูปแบบฯ ที่มีความสมบูรณ์ทุกองค์ประกอบ และได้รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผู้เรียนออทิสติกด้านสังคมของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม ที่มีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด เพื่อนำผลการทดลองไปมาปรับปรุงพัฒนาจนมีความสมบูรณ์ จากนั้นจึงมีการนำรูปแบบมาใช้กับศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม อย่างเต็มรูปแบบ จึงทำให้ผลการพัฒนาทักษะทางสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยมีผลสัมฤทธิ์ในระดับสูงขึ้นทุกคนเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา ประดุกพงษ์เพ็ชร และสมหมาย อ่าดอนกลอย (2561) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมทักษะการเลียนแบบของเด็กออทิสติก พบว่า ผลการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมทักษะการเลียนแบบของเด็กออทิสติกในโรงเรียนบ้านเด็กซุเปอร์คิดส์ พิษณุโลก ส่งผลให้ทักษะการเลียนแบบของเด็กออทิสติกเพิ่มขึ้น จะเห็นได้ว่าความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ครูผู้ปกครอง ช่วยให้ผู้เรียนออทิสติกได้รับการพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ เพิ่มสูงขึ้นกว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพียงฝ่ายเดียว ดังที่ มลิวลัย ธรรมแสง (2557) กล่าวว่า การศึกษาพิเศษควรจะเป็นงานที่ทำร่วมกันระหว่างครอบครัวและครูในประเทศสหรัฐอเมริกา มีมาตรฐานของการให้ความร่วมมือของผู้ปกครองและครอบครัวไว้อย่างชัดเจนในระดับชาติ มาตรฐานนี้เน้นความร่วมมือ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน การส่งเสริมและสนับสนุนทักษะการเป็นพ่อแม่ บทบาทของพ่อแม่ในการศึกษาของลูก และกล่าวถึงบทบาทของพ่อแม่ในฐานะหุ้นส่วนใหญ่ในการตัดสินใจและพิทักษ์สิทธิ์ลูก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุธากร วสุโกคิน (2554) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองของผู้ปกครองในการเสริมสร้างความสามารถทางสังคมของเด็กปฐมวัยออทิสติก ผลการศึกษาพบว่า หลังการทดลองเด็กปฐมวัยออทิสติกมีความสามารถทางสังคมทั้งด้านสัมพันธ์ทางกาย ด้านปฏิสัมพันธ์ทางวาจาและด้านการกระทำตามข้อตกลงสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองต่อการใช้รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ผลการประเมินความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองต่อการใช้รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ภาพรวมทั้ง 2 กลุ่มเป้าหมายอยู่ในระดับมากที่สุด โดยครูมีความพึงพอใจในประเด็น การมีเครื่องมือการนิเทศติดตามและประเมินผลอย่างชัดเจนตรงประเด็นมากที่สุด เนื่องจากกระบวนการของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ให้ความสำคัญกับการนิเทศติดตาม โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศติดตาม ทำให้เกิดกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างครูและผู้ปกครองในการกำหนดเป้าหมายและเกณฑ์การพัฒนาผู้เรียนออทิสติกด้านสังคมที่ตรงตามความต้องการของผู้ปกครอง ในส่วนของผู้ปกครองมีความพึงพอใจในประเด็น การพัฒนาครูด้าน การจัดหา สร้างนวัตกรรม เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และการพัฒนาครูด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้พัฒนาการด้านสังคมสำหรับผู้เรียนออทิสติก ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ การพัฒนาครูด้าน การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) สอดคล้องกับงานวิจัยของ เตือนใจ เกษณียบุตร (2556, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารการศึกษา กรณีศึกษา โรงเรียนวัดพระตำหนักใต้ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการบริหารอยู่ในระดับมาก ด้านงานอาคารสถานที่ คือ การจัดสภาพแวดล้อมอย่างดี ร่มรื่น สวยงาม สะอาดและมีการกำจัดขยะที่ดีด้านงานกิจการนักเรียน คือ การจัดบริการตรวจสุขภาพอนามัยแก่นักเรียน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และ ชูสิทธิ์ เกลี้ยยง (2558, หน้า บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ผู้ปกครองโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีความพึงพอใจในการจัดการศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธากร วสุโกติน (2554) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองของผู้ปกครองในการเสริมสร้างความสามารถทางสังคมของเด็กปฐมวัยออทิสติกผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการเรียนรู้ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมมีกระบวนการในการดำเนินงานที่เป็นระบบเป็นขั้นตอนและที่สำคัญคือเป็นรูปแบบที่ผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญที่เข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ ส่งผลให้พัฒนาการด้านสังคมที่เป็นปัญหาส่วนใหญ่ของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยสูงขึ้น จึงควรได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานต้นสังกัดในการให้สถานศึกษาที่มีผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัย นำรูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัย ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม ไปใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เนื่องจากเป็นรูปแบบฯ ที่สามารถนำไปใช้พัฒนาผู้เรียนออทิสติกได้จริง และเป็นประโยชน์กับ ผู้เรียน ผู้ปกครองและสถานศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 ผู้บริหารในสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กออทิสติก ควรนำรูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมนี้ไปใช้ให้ครอบคลุมทุกองค์ประกอบเพื่อการพัฒนาผู้เรียนออทิสติกต่อไป

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กออทิสติกที่จะนำรูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ไปใช้ ควรมีการศึกษารายละเอียดของรูปแบบฯ ให้เข้าใจ透彻แท้ ก่อนนำไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาครู

2.3 ผู้บริหาร ควรประชุมชี้แจงและสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ปกครองให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ซึ่งจะส่งผลต่อการให้ความร่วมมือในการนำรูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ไปพัฒนาผู้เรียนออทิสติกในความดูแลของตนเองต่อไป

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาผู้เรียน

3.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านอื่นสำหรับผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม เนื่องจากการส่งเสริมพัฒนาการด้านอื่นก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน

3.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุของบทบาทของการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษาและผู้ปกครองในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมในทุกทักษะของผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

3.3 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารแบบชุมชนหรือองค์กรต่าง ๆ ในการมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ